

Lexical and Semantic Features of Terminological Collocations Related to Real Estate Activity in English and Uzbek

Zaynab EGAMNAZAROVA¹

Termez State Pedagogical Institute

ARTICLE INFO

Article history:

Received March 2025
Received in revised form
10 April 2025
Accepted 2 April 2025
Available online
25 May 2025

Keywords:

Terminological collocation,
field-specific terms,
grammatical models,
terminological component,
nomination,
idiomatic expression,
lexical-semantic features,
semantics,
lexical meaning.

ABSTRACT

This article focuses on revealing the lexical-semantic features and morphological formation characteristics of terminological collocations related to real estate activities in English and Uzbek languages. Furthermore, the study classifies the terms used in real estate activities in both languages based on their usage aspects and develops percentage ratios accordingly.

2181-3701/© 2025 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-3701-vol3-iss5/S-pp288-296>

This is an open-access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Ingliz va o'zbek tillarida rieltorlik faoliyatiga oid termin birikmalarining leksik-semantik o'ziga xosliklari

ANNOTATSIYA

Kalit so'zlar:

Terminologik birikma,
sohaviy terminlar,
grammatik modellar,
terminologik komponent,
nominatsiya,
iborali belgi,
leksik-semantik
xususiyatlar,
semantika,
leksik ma'no.

Ushbu maqola ingliz va o'zbek tillaridagi rieltorlik faoliyatiga oid termin birikmalarining leksik-semantik xususiyatlari, ularning morfologik yasash xosliklarini ochib berishga qaratilgan. Shuningdek ingliz va o'zbek tillaridagi rieltorlik faoliyatiga oid terminlar qo'llanilishi jihatidan guruhlariga tasniflanib, foiz nisbatlari ishlab chiqilgan.

¹ PhD, Termez State Pedagogical Institute.

Лексико-семантические особенности терминологических сочетаний, связанных с риэлторской деятельностью в английском и узбекском языках

АННОТАЦИЯ

Ключевые слова:

терминологическое сочетание, профессиональные термины, грамматические модели, терминологический компонент, номинация, фразеологический признак, лексико-семантические особенности, семантика, лексическое значение.

Данная статья направлена на раскрытие лексико-семантических особенностей и морфологической структуры терминологических сочетаний, связанных с риэлторской деятельностью в английском и узбекском языках. Также проведена классификация терминов по признаку их употребления в указанных языках и рассчитаны процентные соотношения.

KIRISH

Tadqiq etilgan maqolada termin yasashining eng sarmahsul usuli sodda va erkin birikmalarni murakkab “soʻz ekvivalentlariga” aylantirishdan iborat boʻlgan sintaktik usul hisoblanadi. Zamonaviy terminologiyada ushbu “usul” yordamida “Yevropa tillarining turli oʻrganilgan terminologiyalari tarkibining 60% – 95% shakllanadi, bu esa terminologik birikmalarning (qoʻshma terminlar) bir soʻzli terminlarga nisbatan ustunligini koʻrsatadi”.

Terminologik birikma (TB) deganda biz terminologiya tizimida nominatsiya birligi boʻlgan birikmani, shuningdek, maxsus soʻzning nomi sifatida xizmat qiladigan ikki (yoki undan ortiq) toʻliq qiymatli soʻzlarning semantik va grammatik birikmasini tushunamiz. Terminologik birikmaning tuzilishi “u chaqirayotgan tushuncha”ning turdosh tushunchalar tizimidagi oʻrnini koʻrsatadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Soʻz birikmasi shakllangan yaxlit bir butun tushunchani ifodalovchi birlikdir, masalan, soʻz birikmasi gapda predmet guruhi yoki predikat guruhi, sifatlovchi va aniqlovchi va hokazo holatlarda qoʻllaniladi. U nafaqat murakkab grammatik tarkibga ega, balki mantiqiy tabiatiga koʻra murakkab birlik sifatida grammatik shaklni ham ifodalaydi. U “birikma holda, bir vaqtning oʻzida bir nechta tushunchalarning kombinatsiyasini aniq ifodalaydi, ularning har biri alohida-alohida butun bir birlik sifatida olingan kombinatsiyadan farq qiladi”.

Birikmalar soʻzning semantik taqsimoti prinsipi asosida quriladi. Odatda, birikmani oʻrganishda unda soʻzning qandaydir xususiyatlari borligi taxmin qilinadi masalan, u gapda nominatsiya birligi vazifasini bajarishi va butun birlik sifatida gapda yaxlit bir gap boʻlagi boʻlib keladi.

Sohaviy terminlar maʼlum bir bilim sohasiga xos boʻlgan asosiy tushunchalarni ifodalaydi va terminologik birikmalarni yasash uchun tarkibiy va semantik yordam boʻlib xizmat qiladi. Tahlil shuni koʻrsatdiki, ingliz tilidagi rieltorlik terminologiyasida eng samarali boʻlgan terminologik birikmalarni, biz L.B. Tkacheva tobe bogʻlanishlar asosida *izchil terminologik birikmalarga* va *frazemali terminologik birikmalarga* ajratamiz, bunda munosabatlar yuklamalar va bogʻlovchilar yordamida bogʻlanadi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Tilning tarkibiy qismlari va grammatik modellari soniga bog'liq holda izchil terminologik birikmalarni ko'rib chiqamiz.

I. Bog'lovchilar yordamida bog'langan terminologik birikmalar bizning tadqiqotimizda eng samarali ishlatiladigan termin-birikmalar bo'lib chiqdi. Bu terminologik iboralardagi komponentlar soniga qarab **ikki**, **uch** va **to'rt** komponentli terminologik birikmalar farqlanadi.

Eng keng tarqalgan turi ikki komponentli TB bo'lib, modellashtirish usuli yordamida ikki komponentli terminologik birikmalarni hosil qiluvchi quyidagi modellar aniqlandi: ***N+N, A+N, Ving+N, PII+N, N+ Ving, Num+N, A+Ving.***

1. Ikki komponentli terminologik birikmalar hosil qilishning eng samarali modeli ***sifat+ot (A+N)*** modelidir, ya'ni ko'p komponentli terminologik birikmalarimizning aksariyati qurilgan asosiy model namunalar hisoblanadi. Bu termin birikmasi ot, aniqlovchisi esa sifatdoshdir, masalan:

productive- labour – samarali mehnat; natural growth – tabiiy o'sish; economic good – iqtisodiy foyda; legal risk – tavakkalchilik; price boom – narxlarning keskin o'sishi; wealth economy – farovonlikning iqtisodiy nazariyasi.

Nafaqat sodda, balki murakkab sifatdosh ham sifatlovchi vazifasini bajara oladi, masalan:

special – purpose funds – maxsus maqsadli fondlar; deep – discount bond– rishta; sotilgan: sezilarli chegirma bilan; single – factor model – yagona omil modeli; duty – free items – soliqqa tortilmaydigan tovarlar; interest – free account – foizsiz hisob.

2. Ikkinchi eng samarali – ***ot + ot (N+N)***. Atributiv otning roli: oddiy va murakkab terminlarni bajarishi mumkin. Otning asosiy vazifasida obyektini, obyektivlikni bildiradi va qo'shimcha funksiya sifatida belgilashi mumkin ya'ni belgi vazifasini ham bajaradi. Belgilaganda, iborali belgi orqali belgilaydi ot atributning obyektiv xususiyatini birinchi o'ringa qo'yadi; chunki bu erda, birinchi navbatda, obyekt belgilanadi.

A.A. Potebnyaning fikricha, "ot atribut sifatida fikrga o'zining avvalgi mustaqilligi xususiyatini kiritadi".

Biz atributiv funktsiyaga ega quyidagi oddiy otlarni taqdim etamiz:

income distribution – daromadlarni taqsimlash; government bonds davlat obligatsiyalari; sales approach – sotishni rag'batlantirish usullari; commodity movement – mahsulot taqsimoti; mechanism design – rag'batlantirish mexanizmi; opportunity cost – tanlov narxi.

Qo'shma ot sifatlovchi so'z sifatida ishlatilishi mumkin.

trademark act – tovar belgisi to'g'risidagi qonun; sales – type lease – sotish turi bo'yicha ijara; cost – benefit calculation – xarajat va foyda smetasi; input – output table – kirim-chiqim jadvali; blank – check tactic – bo'sh tekshirish taktikasi; stock – appreciation rights – aksiyalarning qiymatini oshirish huquqi.

2.1. Uchinchi eng samarali model ***harakat nomi + ot (Ving+N)*** bo'lib, bunda birinchi element harakat nomi bilan ifodalanadi va termin yasalishi jarayonida sifatdosh bo'lib o'zgaradi, shu jumladan murakkab shakldagi gap bo'lagi bo'lib keladigan terminologik birikmalar hisoblanadi, masalan:

marketing mix – murakkab marketing; buying agent – xarid agenti; sliding – scale budget – moslashuvchan dastur– smeta; market – sharing arrangement – savdo bozorlari bo'limi; labour – saving debt – mehnat xarajatlarini tejash omili.

2.2. To'rtinchi unumdor model **o'tgan zamon sifatdoshi + ot (PII+N)** bo'lib, unda birinchi element o'tgan zamon fe'li bilan ifodalanadi, uning ma'nosi o'zining zamon xususiyatini yo'qotib, sifat xarakterini kasb etadi. Demak, sifatlovchi birinchi element sifatdoshga aylangan, masalan:

remained dormant – harakatsiz kapital; *indicated cost* – belgilangan narx; *leveraged lease* – aralash moliyaviy lizing; *passed dividend* – o'tkazib yuborilgan dividend; *trade – marked article* – markali tovarlar; *price – maintained goods* – chakana narxlar to'g'risidagi qonun hujjatlarida narxlari belgilangan tovarlar; *value – added tax* – Qo'shilgan qiymat solig'i; *accumulated – earnings tax* – taqsimlanmagan foyda solig'i.

2.3. Kam mahsuldor guruhlardan biri **ot + Harakat nomi (N+Ving)** modeli bo'lib, unda ikkinchi element xarakat nomi bilan ifodalanadi, masalan:

board melting – kompaniyaning muhim ishlarini muhokama qilish uchun kompaniya direktorlarining yig'ilishi; *rights offering* – aksiyalarni imtiyozli sotib olish huquqini taklif qilish; *tax saving* – soliq to'lovlarining kamayishi hisobiga tejamkorlik; *price – of – the action financing* – mulk daromadidan qo'shimcha moliyalashtirish.

1.6. Eng kam samarali guruh **son+ot (Num+N)** va **sifat+harkat nomi (A+Ving)** modellaridir, masalan:

fourth market – to'g'ridan-to'g'ri investorlar o'rtasida kotirovkasiz qimmatli qog'ozlarni xarid qilish va sotish, "to'rtinchi" bozor; *first board* – birja ma'muriyati tomonidan belgilangan fyuchers shartnomalarini yetkazib berish sanasi, "birinchi kengash"; *dual listing* – bir nechta fond birjalarida ro'yxatga olingan, "ikki" kotirovka qilingan qimmatli qog'ozlar.

Tahlildan ko'rinib turibdiki, eng samarali usullar: ikki komponentli terminologik birikmalarni shakllantirish $A + N$ (177 birlik, 37,12%), $N + N$ (156 birlik, 36,56%), $PP + N$ (36 birlik) modellaridir. 5,61%, $Ving + N$ (34 birlik, 5,29%), $N + Ving$ (18 birlik, 2,80%), semantik imkoniyatlarni ifodalaydi; Shuni ta'kidlash kerakki, $N + N$ modeliga muvofiq termin birikmalarida, birinchidan; ot atributivdir. P.Tomas o'z asarida "ikki yoki undan ortiq otlar qo'shib, tushuncha hosil qilganda va keyinchalik terminni ifodalaganda, birinchi ot atributiv tarzda qo'llanadi..." deb keltirgan.

II. Qo'llanilishi jihatidan terminologik birikmalarning ikkinchi turi ikki tarkibli birikmalarning birlamchi modellari asosida shakllangan uch tarkibli terminologik birikmalar hisoblanadi. Keyinchalik murakkablar paydo bo'lib, terminologik birikmalarga shakllantiruvchi qo'shish yo'li bilan yasaladi yoki boshqa bir termin yoki terminologik birikma bilan ifodalanadi va ko'p komponentli terminologik iboralar deb ataladi. V. M. Leychik yangi turdagi modellarning paydo bo'lishini "terminologik paradigmalarining kengayishi va murakkabligi sifatida belgilaydi". Tadqiqot olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatdiki, uch tarkibli terminologik iboralar quyidagi modellar bo'yicha shakllantirildi: $N+N+N$, $A+N+N$, $PII+A+N$, $Ving+N+N$, $PII+N+N$, $N+Ving+N$, $N+A+N$, $Adv+PH+N$, $Num+N+N$

2.1. Uch komponentli terminologik birikmalarni shakllantirishning eng samarali usuli bu: **sifat + ot + ot modeli (A+N+N)**, masalan:

direct finance lease – to'g'ridan-to'g'ri moliyaviy lizing; *net profit margin* – rentabellik koeffitsienti; *gross income margin* – daromad koeffitsienti; *normal investment practice* – oddiy investitsiya amaliyoti; *current market value* – joriy bozor qiymati; *blue sky law* – qimmatli qog'ozlarni sotish va chiqarishni tartibga soluvchi turli shtatlarda amaldagi qonunlar, "ko'k osmon qonuni".

2.2. Ikkinchi eng samarali model – **ot + ot + ot {N+N+N}**, masalan:

income tax table – daromad solig'i jadvali; *Internation Joint Ventures* – qo'shma korxonalarni yaratish; *Profit Maximisation Theory* – maksimal daromad nazariyasi; *stock exchange price* – birja narxi; *Discount Credit Line* – buxgalteriya kredit liniyasi; *asset allocation decision* – investitsiyaga oid qarorlar; *company income tax* – korporativ daromad solig'i.

2.3. Uchinchi eng samarali model – **o'tgan zamon sifatdosh shakli + sifat + ot (PII+A+N)**, masalan:

limited legal capacity – cheklangan imkoniyatlar; *expected annual capacity* – kutilayotgan yillik ishlab chiqarish; *tax – based income policy* – soliq imtiyozlari va jarimalarga asoslangan daromad siyosati.

2.4. To'rtinchi eng samarali model – **Ving+N+N harakat nomi + ot + ot**, masalan:

Operating Income Margin – maxsus operatsion foyda; *Standing Interpretations Committee* – standartlarni talqin qilish qo'mitasi; *floating rate bond* – suzuvchi foizli obligatsiya; *nonqualifying stock option* – soliq bo'limining ko'rsatmalariga rioya qilmaydigan kompaniya xodimlarining aksiyalarini sotib olish huquqi.

2.5. Ko'p qo'llanilishiga ko'ra beshinchi; uch komponentli terminologik birikmalar modeli **o'tgan zamon sifatdosh shakli + ot + ot: (PII + N- + N)**, masalan:

fixed term contract – shartnomaning belgilangan muddati; *Discounted Payback Period* – investitsiyalarning diskontlangan qaytarilish muddati; *risk – adjusted discount rate* – riskga moslashtirilgan chegirma stavkasi; *tax -based income policy* – soliq imtiyozlari va jarimalarga asoslangan daromad siyosati; *long – dated currency swap* – uzoq muddatli valyuta almashinuvi; *discounted cash flow* – pul oqimini diskontlash natijasida olingan summa.

2.6. Terminologik birikmalar soni nisbatan kamroq bo'lgan terminologik iboralar quyidagi modelga ko'ra shakllangan: **ot + harakat nomi + ot (N+Ving+N)**, masalan:

cost accounting plan – hisoblash tizimi, buxgalteriya hisobi; *price distorting effect* – narxni buzish effekti; *Arbitrage Pricing Theory* – arbitraj bahosi nazariyasi.

N+A+N, Adv+PH+N, Num+N+N modellari unumdorligi past bo'lib, **N+PII+N, A+N+Ving**, modellarining esa umumiy soni har bir model uchun 5-1 birlik bilan ifodalanadi, masalan:

tax differential theory – soliqlarni farqlash nazariyasi; *serially produced goods* – ommaviy ishlab chiqarilgan mahsulotlar; *five percent rule* – Qimmatli qog'ozlar dilerlari milliy assotsiatsiyasi, dilerlardan qimmatli qog'ozlarni sotishda axloqiy me'yorlarga rioya qilishni talab qiluvchi adolatli amaliyotlar qoidasi; *public debt financing* – davlat qarzini moliyalashtirish.

Uch komponentli terminologik birikmalarning tahlili shuni ko'rsatdiki, eng samarali modellar **ot + ot + ot (N+N+N)** va **sifat + ot + ot (A+N+N) (A+N+N)** modellaridir. **Ving+N+N, N+Ving+N, VII+N+N, N+A+N Adv+PII+N, Num+N+N, N+PII+N va A+N+Ving** modellari ko'p qo'llanilmaydigan modellar bo'lib, ularning har biri faqat 1, 4, 5 yoki 6 birlik bilan ifodalanadi.

Ko'p komponentli terminologik birikmalarning eng samarali "shakllanishi" bo'yicha uchinchi o'rinni to'rt komponentli terminologik birikmalar egallaydi. To'rt komponentli termin iboralar quyidagi **A+N+N+N, N+N+N+N, N+N+Ving+N, N+A+N+N, A+N+.Ving+N, VII+A+N+N, A+A+N+N, N+ N +VII+N, A+N+A+N, N+N+A+N, VH+N+N+N** modellari bo'yicha tuzilgan.

To'rt komponentli terminologik birikmalarni shakllantirish modellari quyidagi jadvalda keltirilgan.

1-jadval.

To'rt komponentli TI larni shakllantirish modellari

Model	Model namunasi	Miqdori	Foizi
A+N+N+N	<i>Real estate mortgage note – ko'chmas mulk ipotekasi; restrictive trade practices act –tadbirkorlik amaliyotini cheklovchi qonun; direct materials cost basis – qo'shimcha xarajatlarni taqsimlash uchun asos sifatida olingan ishchilarning ish haqi; high volume production capability – yuqori hajmli ishlab chiqarish imkoniyati; extra risk life insurance – xavfli kasblar bo'yicha shaxslarni korxona hisobidan sug'urta qilish; direct materials cost basis – umumiy xarajatlarni taqsimlash uchun asos sifatida olingan asosiy materiallar narxi; corporate profits tax liability – korporativ daromad solig'ini to'lash majburiyati.</i>	8	1,06
N+N+N+N	<i>Interest rate risk management– foiz stavkasi riskini boshqarish; service output depreciation – bajarilgan ish hajmiga mutanosib ravishda hisoblanadigan amortizatsiya usuli; bid price determination model – taklif narxini aniqlash modeli; capital stock exchange offer – aksiyalarni almashtirish taklifi; contract fund status report – shartnoma bo'yicha mablag'larning holati to'g'risida hisobot; Unit Share Investment Trust – aksiyadorlik investitsiya fondi; resale price maintenance law – yagona narx qonuni;</i>	8	1,06
N+N+Ving +N	<i>cash profit sharing plan – foydaning bir qismi naqd pulda to'lanadigan foydani taqsimlash tizimi; Capital Asset Pricing Model – moliyaviy aktivlarning rentabelligini baholash modeli; Commodity Futures Trading Commission –birja savdosi uchun komissiya fyuchersi.</i>	3	0,4
N+A+N+N	<i>Standard direct materials cost – asosiy moddiy xarajatlar standarti; farm seasonal labour market– mavsumiy qishloq xo'jaligi bozori;</i>	3	0,4
A+N+Ving +N	<i>durable goods manufacturing industry – uzoq muddatli mahsulotlar ishlab chiqarish sanoati; negotiable income producing assets – o'tkaziladigan daromad aktivlari;</i>	2	0,02
VII+A+N+ N	<i>hired agricultural labour market – yollanma qishloq xo'jaligi mehnat bozori;</i>	2	0,02

	<i>registered competitive market maker – ro'yxatdan o'tgan raqobatchi bozor ishtirokchisi.</i>		
A+A+N+N	<i>finite – life real-estate investment trusts –</i>	1	0,1
N+N+VII+N	<i>London Interbank Offered Rate – London xalqaro bankining taklif stavkasi;</i>	1	0,1
A+N+A+N	<i>private purpose municipal bonds – xususiy maqsadlar uchun munitsipal obligatsiyalar;</i>	1	0,1
N+N+A+N	<i>common stock capital accounts – oddiy aksiyalar uchun ustav kapitali hisoblari.</i>	1	0,1
VII+N+N+N	<i>discounted cash flow method – diskontlangan pul oqimi usuli;</i>	1	0,1

Yuqoridagi jadvaldan ko'rinib turibdiki, to'rt komponentli terminologik birikmalarni shakllantirishning eng samarali modellari **sifat + ot + ot + ot (A+N+N+N)** va **ot + ot + ot + ot (N+N+N+N)** modellaridir. To'rt komponentli TI hosil bo'lishining past mahsulдор modellari **N+N+Ving+N; N+A+N+N; A+N+Ving+N; VII+A+N+N; A+A+N+N; N+N+VII+N; A+N+A+N; N+N+A+N; VII+N+N+N** modellaridir, chunki modellarning har biri 1, 2 va 3 birliklar bilan ifodalanadi.

Ingliz iqtisodiy terminologiyasida ushbu terminologik birikmalarning tahlili shuni ko'rsatdiki, eng samarali tobe bog'lanishga ega bo'lgan ikki komponentli izchil terminologik birikmalardir. Qolgan modellar unumdorligi past bo'lib chiqdi (uch va to'rt komponentli terminologik birikmalar), oz sonli birliklar bilan ifodalanadi.

II. Navbatdagi termin guruhi frazemali terminologik birikmalar yoki bosh va tobe bog'lanuvchi terminologik birikmalar orqali guruhlashtiriladi. Modellashtirish usulidan foydalanib, biz frazemaviy birikmalar orqali tuzilgan quyidagi modellarni aniqladik, ulardagi komponentlar soni ikkitadan yettitagacha bo'lgan terminologik birikmalar kiradi:

1. ikki komponentdan iborat frazemali terminologik birikmalar – masalan: *after taxes – soliqlar ushlab qolingandan keyin;*

2. uch komponentli frazema terminologik birikmalar – birlik, masalan: *elements of tax – soliq elementlari;*

3. to'rt komponentli frazemali terminologik birikmalar – masalan: *dues on imported goods – import tovarga boj;*

4. besh komponentli frazemali terminologik birikmalar – masalan: *profit on net worth ratio – o'z kapitalining rentabellik darajasi;*

5.olti komponentli frazema terminologik birikmalar – masalan: *exempt from tariffs on imported goods – soliqdan ozod qilinadigan import tovarlar;*

6. yetti komponentli frazema terminologik birikmalar – masalan: *amount of drawing under (a) letter of credit – akkreditiv summasi.*

Quyida predlogli terminologik birikmalarning bosh gap va qo'shma gaplarning hosildorlik darajasiga qarab miqdoriy va foiz nisbati keltirilgan.

Frazemali terminologik birikmalar (FTB)

Predlod	Frazemali terminologik iboralarga misollar	Soni	Foizi
<i>Of</i>	<i>Admission of liability moliyaviy javobgarlikni o'z zimmasiga olish; advance free of interest – foiz hisoblanmaydigan kredit;</i>	147	55,8
<i>On</i>	<i>money <u>on</u> account – hisob raqamdagi pul;</i>	23	8,7
<i>In</i>	<i>difference <u>in</u> value – narxlardagi farq;</i>	23	8,7
<i>For</i>	<i>Losses <u>for</u> shareholders – akssiyadorlarning moliyaviy yo'qotishlari</i>	20	7,6
<i>And</i>	<i>profit <u>and</u> loss account – foyda va zarar hisob-kitobi;</i>	17	6,46
<i>At</i>	<i>bill <u>at</u> short date – qisqa muddatli hisob;</i>	7	2,66
<i>From</i>	<i>Financing <u>from</u> banks – bank hisobidan moliyalashtirish;</i>	4	1,5
<i>Per</i>	<i>earnings <u>per</u> share – aksiyadan olinadigan daromad;</i>	4	1,5
<i>By</i>	<i>Issue <u>by</u> Tender Method – tenderga asoslangan savdosi;</i>	3	1,14
<i>Without</i>	<i><u>without</u> pay – tekin;</i>	3	1,14,
<i>Under</i>	<i><u>under</u> order – buyurtmaga asosan;</i>	2	0,76
<i>Against</i>	<i>advance against goods – tovarlarga nisbatan kredit;</i>	2	0,76
<i>After</i>	<i>bill <u>after</u> sight – taqdim etilgandan keyin to'lanadigan hisob;</i>	2	0,76
<i>Within</i>	<i><u>within</u> power – vakolatlari doirasida;</i>	1	0,38
<i>Above</i>	<i><u>above</u> the cost of production – ishlab chiqarish tannarxidan baland narx;</i>	1	0,38
<i>Before</i>	<i>Earnings <u>before</u> taxes – foizlardan keyin, lekin soliqlardan oldingi korporativ foyda;</i>	1	0,38
<i>As</i>	<i>advance <u>as</u> earnest money – avans – depozit;</i>	1	0,38
<i>Until</i>	<i>good <u>until</u> cancelled – Mijozdan brokerga “bekor qilinmaguncha amal qiladi”.</i>	1	0,38

XULOSA

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, frazemali terminologik birikmalar yoki terminologik birikmalar predloglar yordamida ko'proq shakllanadi va taqdim etilgan tadqiqotda son va foiz nisbatlarida frazeologik terminologik birikmalarni shakllantirishning eng samarali modellari *on, in, for* predloglarining modellardir.

Ulardan eng samaralisi prelogli model bo'lib, eng samarali predlogli model *of* predlogli modeldir, *at, per, by, from, below, without, within, above, against, after, as, until* predlogli modellar unumsiz bo'lib chiqdi. Ushbu predloglar va bog'lovchilarga ega bo'lgan har bir model kam sonli frazema terminologik birikmalarni hosil qilish uchun xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Muzaffarovna, K. O. (2023). The Role of Dance Terminology in Linguistics. Genius Repository, 26, 83–85.

2. Qodirova Mukaddas Tog'ayevna, . (2022). THE STUDY OF PRAGMATIC FEATURES OF ADDRESSING UNITS IN UZBEK LANGUAGE. CURRENT RESEARCH JOURNAL OF PHILOLOGICAL SCIENCES, 3(03), 61–66. <https://doi.org/10.37547/philological-crijps-03-03-12>
3. Thomas J. Meaning in Interaction: An Introduction to Pragmatics. -London: Longman, 1995. – P. 34
4. Thomas J. Meaning in Interaction: An Introduction to Pragmatics. -London: Longman, 1995. – P. 34
5. Tkacheva L.B. Basic patterns of English terminology. / L.B. Tkacheva // Tomsk: Publishing house of Tomsk University. – 1987. – P. 40
6. Годер, Н.М. О логической структуре понятия, выраженного словосочетанием. Логико-грамматические очерки [Текст] / Н. М. Годер. – М., 1961. – С. 63
7. Лейчик, В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура [Текст] / В. М. Лейчик // Издание 3-е. – М.: Издательство ЛКИ, 2007. – С. 97
8. Лейчик, В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура [Текст] / В. М. Лейчик // Издание 3-е. – М.: Издательство ЛКИ, 2007. – С. 97
9. Потебня, А. А. Из записок по теории словесности [Текст] / А. А. Потебня. – Харьков, 1905. – С. 105
10. Kholikov, B. A. 1-sho 'ba THE LANGUAGE OF FANTASY: LINGUISTIC FEATURES IN MYTHOLOGICAL AND FANTASY LITERATURE. ILMIY VA PROFESSIONAL TA'LIM JARAYONIDA MULOQOT, FAN VA MADANIYATLAR INTEGRATSIYASI, 17.